

2024/588

19.2.2024

KOMMISSIONENS GENOMFÖRANDEBESLUT (EU) 2024/588

av den 6 februari 2024

**om ansökan om registrering av det europeiska medborgarinitiativet "European Cannabis Initiative" i
enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/788**

(Endast den engelska texten är giltig)

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR BESLUTAT FÖLJANDE

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/788 av den 17 april 2019 om det europeiska medborgarinitiativet ⁽¹⁾, särskilt artikel 6.2 och 6.3, och

av följande skäl:

- (1) En ansökan om registrering av det europeiska medborgarinitiativet "European Cannabis Initiative" lämnades in till kommissionen den 12 januari 2024.
- (2) Den ansökan följer på en ansökan om registrering av ett europeiskt medborgarinitiativ med samma namn som lämnades in till kommissionen den 6 november 2023.
- (3) Genom en skrivelse av den 6 december 2023 (C(2023) 8548 final) underrättade kommissionen i enlighet med artikel 6.4 i förordning (EU) 2019/788 gruppen av organisatörer om att kraven för registrering i artikel 6.3 första stycket a, d och e i den förordningen var uppfyllda när det gäller den ansökan om registrering som lämnades in den 6 november 2023 och att artikel 6.3 första stycket b i den förordningen inte var tillämplig. Kommissionen förklarade dock att initiativet inte uppfyllde kravet i artikel 6.3 första stycket c i förordning (EU) 2019/788 när det gäller det första och det andra av de fyra målen. I det första målet uppmanas kommissionen att "be medlemsstaterna att främja en människorättscentrerad cannabispolitik som utesluter utdömande av straffrättsliga och administrativa påföljder för vuxnas användning, innehav och odling av växten och dess derivat för personligt bruk". Artikel 83 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) utgör den rättsliga grunden för att fastställa minimiregler om fastställande av brottsrekvisit och påföljder inom områden med särskilt allvarlig brottslighet med ett gränsoverskridande inslag (inbegripet olaglig narkotikahandel), men att undanta vissa handlingar från kriminalisering går utöver fastställandet av minimiregler. Fördragen innehåller inte heller någon lämplig rättslig grund för undantagande av administrativa påföljder för sådana handlingar. På samma sätt faller det andra målet, där kommissionen uppmanas "att inte ingripa i medlemsstaternas val att anta bestämmelser för en laglig marknad för vuxnas användning av cannabis i förhållande till medlemsstaternas nationella situation", uppenbart utanför kommissionens befogenhet att lägga fram lagstiftningsförslag, eftersom detta mål inte bidrar till upprättandet av den inre marknaden och dess funktion, vilket krävs enligt artikel 114 i EUF-fördraget. När det gäller det tredje och det fjärde målet drog kommissionen slutsatsen att dessa inte uppenbart faller utanför kommissionens befogenhet att lägga fram ett förslag till en rättsakt för att genomföra fördragen.
- (4) Kommissionen underrättade därför organisatörerna i enlighet med artikel 6.4 första stycket i förordning (EU) 2019/788 om att de antingen kan ändra initiativet för att ta hänsyn till kommissionens bedömning eller behålla eller dra tillbaka det ursprungliga initiativet i enlighet med artikel 6.4 andra stycket i förordning (EU) 2019/788.
- (5) Den 12 januari 2024 lämnade gruppen av organisatörer in ett ändrat initiativ.
- (6) Organisatörerna har angett tre mål för det ändrade initiativet. För det första uppmanar organisatörerna kommissionen att "sammankalla en transeuropeisk medborgarförsamling om cannabispolitiken i ett större perspektiv i fråga om en gemensam straffskala i hela EU, konsekvens i medlemsstaternas politik och möjlighet för EU-medborgarna att diskutera denna känsliga fråga med varandra och med institutionerna." För det andra uppmanar organisatörerna kommissionen att "främja tillgången till medicinsk cannabis på grundval av

⁽¹⁾ EUT L 130, 17.5.2019, s. 55, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/788/oj>.

vetenskapliga rön och patienters erfarenheter, och tillåta patienter att transportera cannabis och sådana cannabisderivat som förskrivs för terapeutiskt bruk i hela EU i syfte att säkerställa ett fullständigt åtnjutande av rätten till hälsa". För det tredje uppmanar organisatörerna kommissionen att "anslå de resurser som krävs för forskning om cannabis – inklusive i växtbaserad och traditionell medicin – för terapeutiskt bruk och dela detta internationellt".

- (7) Det andra och det tredje målet motsvarar det tredje och det fjärde målet i det initiativ som lämnades in den 6 november 2023.
- (8) I en bilaga till det ändrade initiativet finns ytterligare uppgifter om initiativets innehåll, mål och bakgrund. I bilagan anges att unionen "gradvis har antagit gemensamma ståndpunkter om innovativa strategier för en människorättscentrerad narkotikapolitik" och att flera medlemsstater "har genomfört betydande förändringar i sin nationella politik gällande icke-medicinsk och icke-vetenskaplig användning av cannabis". I bilagan hänvisas till rådets rambeslut 2004/757/RIF⁽²⁾ med angivande av att "det inte längre är i enlighet med den senaste utvecklingen på området för narkotikakontroll och inte återspeglar internationella och nationella rekommendationer", inbegripet rekommendationerna i 2023 års rapport från FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter. I bilagan hänvisas även till EU:s narkotikastrategi och det konstateras att "bristen på betydande framsteg i begränsningen av olaglig narkotika i hela Europa kräver en radikal omprövning av det tillvägagångssätt som under årtionden inte har minskat efterfrågan eller utbudet av narkotika".
- (9) När det gäller det första målet i det ändrade initiativet uppfattar kommissionen att gruppen av organisatörer uppmanar kommissionen att sammankalla en transeuropeisk medborgarförsamling eller ett liknande forum för att diskutera cannabispolitiken i ett bredare perspektiv. Organisatörerna uppmanar inte kommissionen att lägga fram ett förslag till en unionsrättsakt för att genomföra fördragen.
- (10) Enligt artikel 11.4 i fördraget om Europeiska unionen och artikel 1 i förordning (EU) 2019/788 har unionsmedborgarna rätt att uppmana kommissionen att, inom ramen för sina befogenheter, lägga fram ett lämpligt förslag när det gäller frågor där dessa medborgare anser att det krävs en unionsrättsakt för att genomföra fördragen.
- (11) Enligt artikel 6.3 första stycket c i förordning (EU) 2019/788 ska kommissionen registrera initiativet om "inga delar av initiativet faller uppenbart utanför kommissionens befogenhet att lägga fram ett förslag till unionsrättsakt för att genomföra fördragen".
- (12) När det gäller det första målet i det ändrade initiativet drar kommissionen slutsatsen att det inte uppfyller det rättsliga kravet i artikel 6.3 första stycket c i förordning (EU) 2019/788, eftersom det inte uppmanar kommissionen att lägga fram ett förslag till unionsrättsakt för att genomföra fördragen.
- (13) När det gäller det andra målet i det ändrade initiativet har kommissionen enligt artikel 168.6 i EUF-fördraget möjlighet att föreslå en rådsrekommendation för de syften som anges i artikel 168 i EUF-fördraget om folkhälsa. I en sådan rekommendation kan medlemsstaterna uppmanas att a) "främja tillgången till medicinsk cannabis på grundval av vetenskapliga rön och patienters erfarenheter", och b) "tillåta patienter att transportera cannabis och sådana cannabisderivat som förskrivs för terapeutiskt bruk i hela EU i syfte att säkerställa ett fullständigt åtnjutande av rätten till hälsa", så länge som tillämpningsområdet i båda fallen är begränsat till lagligt bruk av cannabis. Artikel 168 i EUF-fördraget utgör dock ingen rättslig grund för åtgärder som innebär en harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning på detta område.
- (14) När det gäller det tredje målet i det ändrade initiativet ger artiklarna 173.3, 182.1 och 183 samt artikel 188 andra stycket i EUF-fördraget i princip kommissionen möjlighet att föreslå en unionsrättsakt för att anslå medel till forskning.
- (15) Av dessa skäl bör det föreslagna medborgarinitiativet registreras delvis, nämligen det andra och det tredje målet, i enlighet med artikel 6.4 tredje stycket b i förordning (EU) 2019/788, eftersom endast dessa delar av initiativet inte uppenbart faller utanför kommissionens befogenhet att lägga fram ett förslag till unionsrättsakt för att genomföra fördragen.

⁽²⁾ Rådets rambeslut 2004/757/RIF av den 25 oktober 2004 om minimibestämmelser för brottsrekvisit och påföljder för olaglig narkotikahandel (EUT L 335, 11.11.2004, s. 8, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2004/757/oj).

- (16) Denna slutsats påverkar inte bedömningen av om initiativet uppfyller de konkreta materiella villkor som krävs för att kommissionen ska kunna agera, bland annat om det är förenligt med proportionalitets- och subsidiaritetsprinciperna och de grundläggande rättigheterna.
- (17) Gruppen av organisatörer har lämnat tillräckliga bevis på att den uppfyller de krav som anges i artikel 5.1 och 5.2 i förordning (EU) 2019/788 och har utsett kontaktpersoner i enlighet med artikel 5.3 första stycket i den förordningen.
- (18) Initiativet är inte uppenbart otillbörligt, av okynneskaraktär eller förargelseväckande och det strider inte heller uppenbart mot unionens värden enligt artikel 2 i fördraget om Europeiska unionen eller mot de rättigheter som fastställs i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.
- (19) Initiativet "European Cannabis Initiative" bör därför registreras delvis avseende dess andra och tredje mål. Stödförklaringar för detta initiativ kan således samlas in under förutsättning att de avser dessa två mål i initiativet.
- (20) Slutsatsen att villkoren för delvis registrering enligt artikel 6.4 tredje stycket b i förordning (EU) 2019/788 är uppfyllda innebär inte att kommissionen på något sätt bekräftar att innehållet i de registrerade delarna av initiativet är korrekt, då gruppen av organisatörer av initiativet är ensamt ansvarig för detta. De åsikter som framförs i de registrerade delarna av initiativet är organisatörernas egna och kan inte på något sätt anses återspegla kommissionens uppfattning.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

- 1. Det europeiska medborgarinitiativet "European Cannabis Initiative" ska registreras delvis.
- 2. Stödförklaringar för det initiativet får samlas in, när det gäller dess andra och tredje mål, under förutsättning att detta syftar till förslag från kommissionen till unionsrättsakter för att genomföra fördragen i fråga om att
 - a) främja tillgången till medicinsk cannabis på grundval av vetenskapliga rön och patienters erfarenheter, och tillåta patienter att transportera cannabis och sådana cannabisderivat som förskrivs för terapeutiskt bruk i hela unionen i syfte att säkerställa ett fullständigt åtnjutande av rätten till hälsa,
 - b) anslå de resurser som krävs för forskning om cannabis för terapeutiskt bruk.

Artikel 2

Detta beslut riktar sig till gruppen av organisatörer av medborgarinitiativet "European Cannabis Initiative", företrädd av Francesca Capuozzo och Georg Wurth i egenskap av kontaktpersoner.

Utfärdat i Strasbourg den 6 februari 2024.

På kommissionens vägnar
Věra JOUROVÁ
Vice ordförande